

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 2EMCdo/1/2015                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 8208204872                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 31.03.2016                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Jozef Kolcun             |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2016:8208204872.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, zastúpenej advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, v mene ktorej koná ako konateľ advokát Mgr. Tomáš Kušnir, proti povinným 1/ L. bývajúcemu v V. a 2/ Z. bývajúcej v V., o vymoženie 9 356,65 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 4 Er 482/2008, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 8. novembra 2013 sp. zn. 4 CoE 151/2013, takto

### rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Prešove z 8. novembra 2013 sp. zn. 4 CoE 151/2013 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

### Odôvodnenie

Okresný súd Bardejov uznesením z 30. apríla 2013 č. k. 4 Er 482/2008-62 rozhodol, že vstup Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Námestie legionárov 5, 080 01 Prešov, IČO: 42 176 778 do konania ako vedľajšieho účastníka na strane povinného nie je účinný. V odôvodnení uviedol, že podaním z 13. júla 2011 oznámilo Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS (ďalej len „združenie“) vstup do konania ako vedľajší účastník na strane povinných podľa § 93 ods. 2 O.s.p. Poznamenal, že vedľajšie účastníctvo ako inštitút len základného konania, ktorého účelom je pomoc v spore niektorému z účastníkov - jednej zo sporových strán je v exekučnom konaní pojmovovo vylúčené a z týchto dôvodov ustanovenie § 93 O.s.p. nie je na exekučné konanie aplikovateľné (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 106/2008).

Krajský súd v Prešove na odvolanie združenia uznesením z 8. novembra 2013 sp. zn. 4 CoE 151/2013 zrušil uznesenie súdu prvého stupňa a pripustil vstup združenia do konania. V odôvodnení poukázal na to, že vedľajšia intervencia v zmysle § 93 ods. 2 O.s.p. je ďalším nástrojom ochrany spotrebiteľa, ktorý síce explicitne odporúčaný v Smernici Rady 93/13/EHS nie je, ale nič nebránilo členským štátom nad rámec smernice upraviť mechanizmy, ktoré zväžia ako efektívne. Poznamenal, že takáto možnosť vyplýva aj z čl. 8 citovanej smernice, podľa ktorej „členské štáty môžu prijať alebo si ponechať najprísnejšie opatrenia kompatibilné so zmluvou v oblasti obsiahnutej touto smernicou s cieľom

zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa“. Zároveň poukázal na stanovisko Rc 12/2013 Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, od ktorého sa odklonil.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal na podnet oprávnenej mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Uviedol, že v exekučnom konaní je z povahy veci vedľajšie účastníctvo vylúčené. Exekučné konanie nie je totiž konaním sporovým. Cieľom tohto konania je nútený výkon vykonateľného rozhodnutia, t. j. vynútenie plnenia priznaného týmto rozhodnutím. Zmyslom vedľajšieho účastníctva je „pomoc v spore“ niektorému z účastníkov. Vedľajší účastník je motivovaný víťazstvom v spore toho účastníka, ku ktorému pristúpil. Táto motivácia je daná buď právnym záujmom vedľajšieho účastníka na takomto výsledku konania, o ktorý ide spravidla vtedy, ak rozhodnutím bude vo svojich dôsledkoch dotknuté jeho právne postavenie (práva a povinnosti vyplývajúce z hmotného práva) alebo je v zmysle ustanovenia § 93 ods. 2 O.s.p. daná predmetom jeho činnosti, ktorým je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Uvedené potvrdzuje aj uznesenie ÚS SR sp. zn. III. ÚS 23/2013 a v ňom vyslovený právny názor. Pokiaľ odvolací súd dospel k odlišnému právnemu záveru jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Oprávnená ani povinná sa k mimoriadnemu dovolaniu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.), po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas (§ 243g O.s.p.) generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora je podané opodstatnene.

V prvom rade treba uviesť, že mimoriadne dovolanie voči právoplatnému súdnemu rozhodnutiu možno považovať za prípustné.

Dovolací súd sa pri hodnotení tejto zásadnej otázky opieral o nasledujúce právne úvahy.

Posudzovanie prípustnosti mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora Slovenskej republiky už dlhší čas významne rezonuje v súdnej judikatúre aj v právnej vede a je spojená s odchýlnymi právnymi názormi. V praxi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa spravidla tento mimoriadny opravný prostriedok rešpektoval ako účinný prostriedok nápravy tých pochybení, ktoré zákonodarcia taxatívnym spôsobom pomenoval v ustanovení § 243e Občianskeho súdneho poriadku. Podmienky pre jeho uplatnenie určovalo i zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. Rc 36/2008. Tento procesný inštitút akceptoval aj Ústavný súd Slovenskej republiky. Ako príklad možno uviesť jeho nález sp. zn. I. ÚS 118/2013 z 22. januára 2014, ktorým bolo vyslovené porušenie práva sťažovateľky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 M Cdo 2/2011 o zamietnutí mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora Slovenskej republiky.

Navyše inštitút mimoriadneho dovolania má mať naďalej svoje nenahraditeľné miesto v civilnom konaní, keďže oba schválené vládne návrhy zákonov - Civilný sporový poriadok (viď ustanovenie § 458 ods. 1, ods. 2) ako aj Civilný nesporný poriadok (viď ustanovenie § 78 ods. 1, ods. 2) ho znovu upravujú. Z dôvodovej správy týchto nových kódexov vyplýva, že jeho legislatívna modifikácia vychádza zo štrasburskej judikatúry.

Ani Európsky súd pre ľudské práva vo svojich rozhodnutiach z 9. júna 2015 vo veciach DRAFT-OVA, a.s. v. Slovenská republika (sťažnosť č. 72493/10), PSMA, spol. s r.o. v. Slovenská republika (sťažnosť č. 42533/11) a COMPCAR, s.r.o. (sťažnosť č. 25132/13) expressis verbis nevyklúčil možnosť kasácie právoplatného súdneho rozhodnutia v mimoriadnom opravnom konaní.

Podľa všeobecných zásad (napr. bod 77 rozsudku vo veci DRAFT-OVA, a.s. v. Slovenská republika), ktoré tento medzinárodný súd zosumarizoval, platí, že „jedným zo základných aspektov právnych princípov je princíp právnej istoty, ktorý okrem iného požaduje, aby sa právoplatné a definitívne rozhodnutia súdov nespochybňovali. Tento princíp neumožňuje žiadnej zo strán pokúšať sa o obnovenie konania len preto, aby dosiahla opätovné konanie pred súdom a iné rozhodnutie. Samotná možnosť existencie dvoch názorov na vec nie je dôvodom pre opätovné konanie. Odklonenie od tejto zásady je odôvodnené, len ak existujú okolnosti zásadného a závažného charakteru. Právomoc súdov vyššej inštalácie rušiť alebo meniť právoplatné a vykonateľné súdne rozhodnutie by sa mala realizovať s cieľom nápravy zásadných pochybení. Táto právomoc sa musí uplatňovať tak, aby udržiavala v maximálnej možnej miere spravodlivú rovnováhu medzi záujmami jednotlivca a nutnosťou zabezpečovať účinnosť justičného systému. Medzi dôležité okolnosti, ktoré v tejto súvislosti treba brať do úvahy, patrí najmä účinok obnoveného konania a nasledujúceho konania na situáciu sťažovateľa a otázka, či k obnoveniu konania došlo na žiadosť samotného sťažovateľa; dôvody, na základe ktorých vnútroštátne orgány zvrátili rozsudok v prípade sťažovateľa; súlad daného konania s procesnými požiadavkami vnútroštátneho práva; existencia a fungovanie procesných záruk v rámci vnútroštátneho právneho systému, ktoré majú predchádzať zneužívaniu konania vnútroštátnymi orgánmi; a ďalšie okolnosti prípadu. Okrem toho musí preskúmanie obsahovať všetky procesné záruky čl. 6 ods. 1 a musí zaručovať celkovú spravodlivosť konania. Súd pri používaní pojmu „zásadne pochybenie“ v mnohých prípadoch zdôrazňoval, že samotné konštatovanie, že vyšetrovanie v sťažovateľovom prípade bolo „neúplné a zaujaté“, alebo viedlo k „chybnému“ oslobodeniu spod obžaloby, nemôže samo osebe - za neprítomnosti súdnych pochybení alebo závažného porušenia súdneho konania, zneužitia právomoci, zjavných chýb pri uplatňovaní hmotného práva alebo iných závažných dôvodov vyplývajúcich zo záujmov justície - indikovať prítomnosť zásadného defektu v predchádzajúcich konaniach...“.

Európsky súd pre ľudské práva teda uplatňovaním vymenovaných princípov vždy v každej posudzovanej veci osobitne skúma, či existujú okolnosti podstatného a závažného charakteru, ktoré by odôvodňovali odklon od zásady, že ak súdy právoplatne rozhodli, ich rozhodnutie by nemalo byť spochybňované (napr. bod 81 vyššie citovaného rozsudku EŠLP).

Možno uzavrieť, že podľa štrasburskej judikatúry zrušenie právoplatného rozhodnutia v mimoriadnom opravnom konaní prichádza do úvahy, avšak iba za účelom nápravy fundamentálnych nedostatkov vo výkone spravodlivosti. Nadriadené súdy smú tak využívať svoju prieskumnú právomoc len k oprave skutkových a právnych omylov a justičných omylov, nie k novému prejednaniu veci.

Skutočnosť, či existujú podstatné a presvedčivé argumenty, ktoré by odôvodňovali zásah do právnej istoty účastníka konania prostredníctvom mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora Slovenskej republiky, je tak vždy nevyhnutným atribútom individuálneho posúdenia každého prípadu.

Dovolaciemu súdu je známy aj obsah uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. PLz. ÚS 3/2015-22 z 18. marca 2015, ktorým, dodržiavajúc zásadu jednotnosti súdneho rozhodnutia, zjednotil rozdielne právne názory svojich senátov na povinnosť účastníka konania využiť všetky zákonom dovolené a efektívne prostriedky pred samotným podaním podnetu generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky na podanie mimoriadneho dovolania.

Dovolaciemu súdu je rovnako známy aj obsah spoločného stanoviska občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. októbra 2015, ktoré bolo prijaté v nasledujúcom znení: Procesná prípustnosť mimoriadneho dovolania podaného na podnet účastníka je v občianskom súdnom konaní podmienená tým, že tento účastník najprv sám neúspešne využil možnosť podať všetky zákonom dovolené riadne a mimoriadne opravné prostriedky, ktoré boli potenciálne spôsobilé privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie. Pokiaľ túto možnosť nevyužil, mimoriadne dovolanie treba odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky viazaný. Napriek tomu, že nejde o formálnu záväznosť (v súlade s ustanovením § 6 zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii

Ústavného súdu SR a o konaní pred ním sú uznesením jeho pléna výlučne viazané všetky tu pôsobiace senáty), ide o faktickú záväznosť, čiže o tzv. „precedens de facto“.

Kardinálnu otázku spojenú s aplikáciou vyššie citovaného uznesenia pléna Ústavného súdu a spoločného stanoviska občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky však predstavujú ich intertemporálne dopady na aktuálnu rozhodovaciu činnosť najvyššieho súdu. Generálny prokurátor Slovenskej republiky postupujúc podľa zjednocujúceho stanoviska Najvyššieho súdu č. 36/2008 podal do doby konfirmácie názoru Ústavného a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky viacero mimoriadnych dovolaní bez akýchkoľvek obmedzujúcich podmienok.

Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze zo 6. februára 2008 sp. zn. PL. ÚS 10/04 konštatoval, že sa hlási k modernej európskej konštitucionalistike, ku ktorej patrí ochrana legitímneho očakávania (*legitimate expectation*, *der Vertrauensschutz*). Už z pomenovania legitímne očakávanie vyplýva, že účelom tohto princípu je ochrana súkromných osôb pred nepredvídateľným mocenským zásahom do ich právnej situácie, na vyústenie ktorej do určitého výsledku sa spoliehali. Legitímne očakávanie je užšou kategóriou ako právna istota. Štát, aj keď nekoná retroaktívne alebo nezasiahne do nadobudnutých práv, môže vertikálnym mocenským zásahom, napríklad náhlou zmenou pravidiel, na ktoré sa súkromné osoby spoliehali a ktoré spravidla súvisia s ľudským právom, porušiť legitímne očakávanie ako princíp právneho štátu.

V ústavnom poriadku Slovenskej republiky platí zásada, podľa ktorej ten, kto konal, resp. postupoval na základe dôvery v platný a účinný právny predpis (jeho noriem), nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný spätným pôsobením právneho predpisu alebo niektorého jeho ustanovenia (PL. ÚS 36/95).

Vo všeobecnosti by malo platiť, že zjednocujúce stanovisko pôsobí nielen do budúcnosti, ako je to pri zrušení protiústavných právnych predpisoch, ale nový právny názor je aplikovateľný na všetky pred súdmi prebiehajúce konania (primerane § 154 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd skúmal, či táto premisa platí bezvýhradne aj na vzniknutú procesnú situáciu, t. j. na rozhodovanie o mimoriadnych dovolaniach generálneho prokurátora podaných do nastúpenia faktických účinkov zjednocujúceho stanoviska Ústavného a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

V tejto súvislosti treba v prvom rade zdôrazniť, že materiálny právny štát stojí mimo iného na dôvere občanov v právo a právny poriadok. Podmienkou takejto dôvery je stabilita právneho poriadku a dostatočná miera právnej istoty občanov. Stabilita právneho poriadku a právna istota je ovplyvňovaná nielen legislatívnou činnosťou štátu (tvorbou práva), ale tiež činnosťou štátnych orgánov aplikujúcich právo. Nemožno opomenúť, že k nej patrí aj súdna judikatúra. Práve ochrana oprávnenej dôvery občanov v právo, ktoré tu predstavoval ustálený výklad právnej normy vo forme stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, by mala byť pre podané mimoriadne dovolania pred novým právnym záverom Ústavného a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prioritná. Možno mať tak za to, že sú tu dané špecifiká výnimočnej situácie, ktorá je založená intenzívnejším záujmom na ochrane legitímnych očakávaní adresátov na riadnom prejednaní mimoriadneho opravného prostriedku. Generálny prokurátor Slovenskej republiky, ktorý podal mimoriadne dovolanie na podnet účastníka konania, využil svoje procesné oprávnenie v súlade s dlhoročne zaužívanou právnou praxou sledujúcou ochranu práv účastníka konania. Ak teda generálny prokurátor Slovenskej republiky už podal mimoriadne dovolanie, ide o využitie jeho práv v takej intenzite, že jeho prípadné odmietnutie len s poukazom na prelom rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu vyvolaný zjednocujúcim názorom Ústavného a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, by znamenal prílišnú tvrdosť retrospektívy nového právneho názoru. Ani od generálneho prokurátora Slovenskej republiky, ako prostredníka jedného z účastníkov konania na mimoriadne opravné konanie, nemožno očakávať, aby v prípade reálneho využitia svojho mimoriadneho oprávnenia v „tolerantnom právnom prostredí“, mohol odhadovať budúci názorový vývoj Ústavného a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v otázke výkladu jeho zákonných predpokladov.

Odmietnutie podaného mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora Slovenskej republiky len s

poukazom na reštrikcie dané uznesením pléna Ústavného súdu Slovenskej republiky a spoločným stanoviskom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky by podľa dovolacieho súdu znamenalo neprimerane tvrdý zásah do práv účastníka konania, ktorý neuplatnil včas riadny, resp. tu iný mimoriadny opravný prostriedok, lebo spoliehajúc sa na bežnú súdnu prax priamo inicioval u generálneho prokurátora podanie mimoriadneho dovolania.

Dovolací súd tak v intenciách vyššie uvedeného a podľa kritérií poskytnutých štrasburskou judikatúrou skúmal, či je prítomné v konaní okresného, resp. krajského súdu, také pochybenie, ktoré možno označiť za elementárne porušenie základných práv a slobôd. Ústavný súd Slovenskej republiky považuje za napríklad také prípady nesprávnej aplikácie jednoduchého práva, ktoré sú späté s konkurenciou jednotlivých noriem, príp. s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov.

Pred touto právnou analýzou je nevyhnutné uviesť, že dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale aj dôvodmi uplatnenými v mimoriadnom dovolaní. Obligatórne (§ 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými § 237 ods. 1 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. V konaní o mimoriadnom dovolaní neboli procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. ani tzv. iné vady konania namietané, tieto neboli ani zistené.

Napriek tomu, že účastník konania nevyužil možnosť podania dovolania, ako to vyžaduje stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. októbra 2015 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod Rc 94/2015, Najvyšší súd pristúpil k vecnému preskúmaniu mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora. Viedli ho k tomu dôvody, pre ktoré bol mimoriadny opravný prostriedok podaný. Generálny prokurátor sa totiž nedomáhal kasácie napadnutého rozhodnutia z dôvodov tzv. zmätočnosti uvedených v ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p., kedy má samotný účastník konania k dispozícii úspešné podanie dovolania a to aj v prípadoch, keď je podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku procesne neprípustné. V danom prípade bolo predmetom mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora však nesprávne právne posúdenie veci podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Na takejto právnej argumentácii nemohlo byť účinne založené dovolanie účastníka konania, keďže dovolanie z týchto dôvodov nie je prípustné. Za takejto procesnej situácie by bolo nekorektné vyžadovať od účastníka konania formálne uplatnenie dovolania pre neprítomné tzv. dôvody zmätočnosti, čiže vopred odsúdeného na neúspešnosť. V opačnom prípade by sa mimoriadne opravné konanie stalo rýdzou formalistickým, pretože mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora by muselo vždy procesne predchádzať konanie o dovolaní.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Generálny prokurátor namieta, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

V preskúmvanej veci je z odôvodnenia mimoriadnym dovolaním napadnutého uznesenia zrejmé, že odvolací súd vychádzal z názoru, že vedľajšie účastníctvo združeniu v exekučnom konaní vzniklo. Takéto právne posúdenie veci odvolacím súdom nie je správne.

Ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má

právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je (§ 93 ods. 1 O.s.p.). Ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu (§ 93 ods. 2 O.s.p.).

Do konania vstúpi vedľajší účastník buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh (§ 93 ods. 3 O.s.p.). V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností (§ 93 ods. 4 O.s.p.). Pre konanie na dovolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa, pokiaľ nie je ustanovené niečo iné; ustanovenia § 92 ods. 1 a 4

a § 95 však pre konanie na dovolacom súde neplatia (§ 243c O.s.p.).

Z vyššie citovaného ustanovenia § 93 ods. 3 O.s.p. možno vyvodiť, že tretia osoba sa stáva vedľajším účastníkom v okamihu, keď dôjde súdu jej oznámenie, že vstupuje do konania na strane niektorého z účastníkov. Jej vstup do konania nie je však prípustný v každom konaní.

Vedľajšie účastníctvo je formou spoločenstva účastníkov v občianskom súdnom konaní. Vedľajší účastník je osoba odlišná od účastníka samotného, ktorá sa zúčastňuje konania z dôvodu, že chce pomôcť zvíťaziť v spore niektorému z účastníkov (sporných strán). Zmyslom vedľajšieho účastníctva je „pomoc v spore“ niektorému z účastníkov. Vedľajší účastník je motivovaný víťazstvom v spore toho účastníka, ku ktorému pristúpil. Táto motivácia je daná buď právnym záujmom vedľajšieho účastníka na takomto výsledku konania, o ktorý ide spravidla vtedy, ak rozhodnutím bude vo svojich dôsledkoch dotknuté jeho právne postavenie (práva a povinnosti vyplývajúce z hmotného práva), alebo je v zmysle ustanovenia § 93 ods. 2 O.s.p. daná predmetom jeho činnosti, ktorým je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Vzhľadom na uvedené, účinky vzniku vedľajšieho účastníctva môžu ale nastať len v takom konaní, v ktorom sa môže naplniť jeho zmysel a účel, teda „pomoc v spore“ niektorému z účastníkov. Takýmto konaním môže byť zásadne len sporové konanie [to však napríklad neplatí pre také štádium sporového konania, v ktorom súd rozhoduje o žalobe platobným rozkazom (tzv. skrátené konanie) alebo exekučnom konaní].

Ustanovenie § 93 ods. 3 O.s.p., pokiaľ ide o vznik účinkov vedľajšieho účastníctva, treba preto vykladať tak, že tieto účinky nastávajú oznámením tretej osoby súdu, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane niektorého z účastníkov, ale len v takom konaní, v ktorom môže mať tento inštitút zmysel.

V exekučnom konaní je z povahy veci vedľajšie účastníctvo vylúčené. Exekučné konanie nie je totiž konaním sporovým. Cieľom tohto konania je nútený výkon vykonateľného rozhodnutia, t. j. vynútenie plnenia priznaného týmto rozhodnutím.

Vyššie uvedené znamená, že oznámením tretieho subjektu, že vstupuje do exekučného konania ako vedľajší účastník na strane povinného, nenastávajú účinky vzniku vedľajšieho účastníctva tohto subjektu. Vylučuje to zmysel a účel inštitútu vedľajšieho účastníctva v spojení so zmyslom a účelom inštitútu exekučného konania.

Realizáciou ochrany spotrebiteľa, zaručenej právom EÚ, je v exekučnom konaní, podľa ktorého ak sa uplatňuje právo na zaplatenie peňažnej sumy zo spotrebiteľskej zmluvy a povinným je spotrebiteľ, predovšetkým nevydanie poverenia na vykonanie exekúcie (alebo napr. aj zastavenie exekúcie), ak exekučný titul bol vydaný na základe zmluvy obsahujúcej neprijateľné podmienky. Prípadné nerešpektovanie tohto zákazu súdom nemožno riešiť neprípustným (princípu delby moci odporujúcim) vytváraním nových procesných pravidiel meniacich zmysel inštitútu vedľajšieho účastníctva.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že mimoriadnym dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci a že generálny prokurátor dôvodne podal proti nemu mimoriadne dovolanie (§ 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Najvyšší súd preto uznesenie Krajského súdu v Prešove z 8. novembra 2013 sp. zn. 4 CoE 151/2013 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 a 2 O.s.p v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o mimoriadnom dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a konania o mimoriadnom dovolaní (viď primerane § 243d ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

### **Poučenie:**

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.